

5.4.3. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení

ve 4. ročníku - 1 hodina týdně

v 5. ročníku - 2 hodiny týdně

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

LIDÉ KOLEM NÁS

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

ROZMANITOST PŘÍRODY

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení

Organizace:

Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Průřezová témata: EV, OSV, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Problematika zdraví, bezpečí a ochrany člověka za mimořádných událostí a dopravní výchova je plněna také v jednodenním projektu Mimořádné události (viz osnovy pro Mimořádné události).

PŘÍRODOVĚDA - 4.ročník		
Dotace: 1h, povinný	UČIVO	POZNÁMKY Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody • vyjmenuje a definuje životní podmínky na Zemi • uvědomuje si možnost ohrožení životních podmínek • provede jednoduchý pokus a vyhodnotí jeho výsledek 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> – podmínky života na Zemi 	
<ul style="list-style-type: none"> • definuje znaky života na konkrétních rostlinách a živočiších • popíše základní části rostliny • třídí rostliny podle různých znaků • pozná a pojmenuje některé vybrané rostliny • využívá jednoduché klíče a atlasy • třídí živočichy podle stavby těla do základních skupin • popíše stavbu těla zástupců jednotlivých skupin živočichů • vypráví o změnách života rostlin a živočichů během roku • popisuje základní společenstva v okolí Kraslic • zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy 	<ul style="list-style-type: none"> – přírodní společenstva 	
<ul style="list-style-type: none"> • uvědomuje si princip rovnováhy v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> – ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 	EV - ekosystémy

<ul style="list-style-type: none"> • chápe vztahy organismů a činností člověka v přírodě • zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě • uvědomuje si dopad zásahů člověka na přírodu v pozitivním i negativním smyslu • je si vědom své zodpovědnosti k přírodě • chápe smysl třídění odpadů • vlastní činností přispívá k ochraně přírodního prostředí 		
--	--	--

PŘÍRODOVĚDA - 5.ročník

Dotace: 2h, povinný		POZNÁMKY
	UČIVO	Průřezová témata
Výstupy žáka	Učivo - obsah	
<ul style="list-style-type: none"> • zařazuje rostliny a živočichy do základních skupin • nachází shody a rozdíly mezi jednotlivými skupinami rostlin i živočichů a jejich přizpůsobení prostředí • vyjmenuje některé zástupce rostlin a živočichů 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> – třídění organismů 	
<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se se základními přírodními oblastmi na Zemi • uvede příklady rostlin a živočichů v různých oblastech Evropy a světa • vyhledá si další zajímavosti o rostlinách a živočiších Evropy a světa • uvědomuje si význam zoologických a botanických zahrad a arboret • hodnotí některé aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> – rozmanitost podmínek života na Zemi – lidské aktivity a příroda 	<p>EV - ekosystémy</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí</p>

<p>člověka v přírodě, které ji mohou podporovat nebo poškozovat</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvědomí si rozdíl mezi počasím a podnebím 		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi • popíše postavení Země ve vesmíru • zná důsledky pohybu Země kolem osy • zná důsledky oběhu Země kolem Slunce • vyjmenuje planety sluneční soustavy • pojmenuje a vysvětlí fáze Měsíce • porovná rozdíly mezi gravitační a magnetickou silou • seznámí se prvními kroky dobývání vesmíru 	<ul style="list-style-type: none"> – Země ve vesmíru 	<p>EV – základní podmínky života</p>
<ul style="list-style-type: none"> • poznává jednoduché stroje a jejich funkci • seznamuje se s elektrickou energií • zapojuje a zakresluje jednoduché elektrické obvody • seznamuje se s obnovitelnými zdroji elektrické energie 	<ul style="list-style-type: none"> – člověk a technika 	
<ul style="list-style-type: none"> • poznává orgánové soustavy a jejich funkci • rozlišuje jednotlivé etapy lidského života • uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví • zná zásady správné 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> – lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy – životní potřeby člověka – muž a žena – pohlavní rozdíly – základy lidské reprodukce, vývoj jedince – péče o zdraví, nemoci přenosné a nepřenositelné – zdravý životní styl – správná výživa, výběr a 	

<p>životosprávy</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělí svůj čas na práci, zábavu a odpočinek • ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc • uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví, rozpozná život ohrožující zranění, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista • uvědomuje si dopad užívání návykových látek na zdraví člověka • v modelových situacích předvede způsob odmítnutí návykových látek • chová se ohleduplně k druhému pohlaví • na úrovni svého věku hovoří o způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty 	<p>uchovávání potravin, skladba stravy a pitný režim</p> <ul style="list-style-type: none"> – první pomoc při drobných poraněních – prevence úrazu – nemoci přenosné a nepřenositelné – ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS) – partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality 	
--	--	--

DODATEK K ŠVP PLATNÝ OD 1.9. 2013

5.5. Člověk a jeho svět

5.5.3. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Obsahové, časové a organizační vymezení

vyučuje se v 1. a 2. ročníku - 2 hodiny týdně

ve 3. ročníku - 3 hodiny týdně

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

(ve 3. třídě do čtyř tematických okruhů)

MÍSTO, KDE ŽIJEME – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

LIDÉ KOLEM NÁS – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

LIDÉ A ČAS – orientace v dějích a čase

ROZMANITOST PŘÍRODY – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Organizace:

Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Průřezová témata: OSV, EV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět.

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí

- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací, časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- Žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých.
- Poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- Učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- Učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- Jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- Pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- Přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí.
- Učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

- Žáci pracují ve skupině.
- Efektivně spolupracují na řešení problémů.
- Učí se respektovat názory druhých.
- Přispívají k diskusi.
- Učitel učí se věcně argumentovat.
- Učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů.

Kompetence občanské

- Učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům.
- Učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody.
- Učitel vede žáky k respektování pravidel.

Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.
- Učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení.
- Učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje.

V Prvouce budou realizována tato průřezová témata:

EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, ...

VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování, ...

MKV – princip sociálního smíru

Ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je problematika zdraví, bezpečí a ochrany člověka za mimořádných událostí a dopravní výchova plněna také v jednodenním projektu Mimořádné události (viz osnovy pro Mimořádné události)

PRVOUKA - 1. a 2. ročník		
Dotace: 2h, povinný	UČIVO	POZNÁMKY
		Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • zná prostředí školy a okolí (1.ročník) • dodržuje daný režim a pravidla ve škole • Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy • Ovládá základní pravidla chůze po chodníku a po silnici, bezpečně překoná silnici se světelnými signály i mimo světelné signály • Rozezná vybrané značky pro chodce 	<p>Školák</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v budově školy a jejího okolí, riziková místa a situace - režim ve škole, školní řád - dopravní výchova, bezpečná cesta do školy 	OSV - poznávání lidí, mezilidské vztahy (1.roč.)
<ul style="list-style-type: none"> • rolišuje příbuzenské vztahy a role jednotlivých členů rodiny • chová se přiměřeně k ostatním členům rodiny 	<p>Moje rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - příbuzenské vztahy v rodině a role jednotlivých členů - život rodiny – řád rodiny, významné události 	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy (1.roč.)
<ul style="list-style-type: none"> • zná nejdůležitější místa svého bydliště • uvede svou adresu 	<p>Domov</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v místě bydliště 	
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v obci a zná významné objekty 	<p>Naše obec</p> <ul style="list-style-type: none"> - název a části obce, významné budovy a památky 	

<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává různé materiály • chápe činnosti lidí a význam jednotlivých povolání • ovládá manipulaci s předměty denní potřeby 	<p>Věci a činnosti kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - různé materiály a výrobky, běžné činnosti v životě lidí, práce a volný čas, - předměty denní potřeby 	
<ul style="list-style-type: none"> • popisuje proměny přírody v ročních obdobích • pozná živočicha a dokáže ho zařadit ke skupině 	<p>Příroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - proměny přírody v ročních obdobích - stavba těla rostlin a živočichů - základní skupiny živočichů 	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše jednotlivé části těla • vhodně se chová v různých situacích 	<p>Člověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská postava, stavba těla, smysly - vztahy mezi lidmi a pravidla chování - řešení konfliktních situací 	<p>MKV – lidské vztahy (2. roč.)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zvládá a uplatňuje základní hygienické návyky • rozpozná příznaky běžných nemocí • rozlišuje zdravou a nezdravou stravu, dodržuje pitný režim • uplatňuje způsoby bezpečného chování • Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru • V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem • Správně používá 	<p>Zdraví člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hygienické návyky - zdraví a nemoc - vliv stravy na zdraví, pitný režim - bezpečné chování v různých prostředích 	<p>OSV – sebepoznání, sebepojetí (2.roč.)</p>

pravidla chování na stezkách pro chodce		
<ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v čase • určuje čas podle hodin a kalendáře • zná názvy dnů, měsíců, ročních období • dodržuje činnosti v denním režimu 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase podle hodin a kalendáře - režim dne 	

PRVOUKA - 3. ročník		
Dotace: 3h, povinný	UČIVO	POZNÁMKY Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • zná funkce jednotlivých prostorů domu a bytu • vyzná se v nejbližším okolí svého bydliště • v jednoduchém plánu vyznačí své bydliště a cestu k němu • zná svoji adresu • Uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov, náš dům 	
<ul style="list-style-type: none"> • dojde bezpečně do školy a ze školy domů, cestu dokáže vyznačit v jednoduchém plánu • vyzná se ve škole a v blízkém okolí • vyhýbá se místům a situacím, kde hrozí nebezpečí úrazů a konfliktů • vhodně se chová ke spolužákům a učitelům • udržuje pořádek, není vybavení školy • řídí se základními body školního řádu 	<ul style="list-style-type: none"> - cesta do školy - škola 	<p>VDO - občanská společnost a škola</p>

<ul style="list-style-type: none"> • zná základní dopravní značky • řídí se pravidly pro chodce, reaguje na ostatní účastníky SP, používá reflexní doplňky a zná jejich dopad • bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy • využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně • ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce 	<p>– bezpečnost na cestě</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • ČR – hlavní město, státní symboly, svátky, sousední státy - seznámení • začlenění Kraslic do Karlovarského kraje • pojmenuje nejdůležitější části obce • určí základní směry do jiných částí obce • orientuje se podle hlavních světových stran • určí umístění významných budov a objektů, vyznačí je na jednoduchém plánu • hovoří o změnách a událostech v Kraslicích • pozná a pojmenuje zeměpisné dominanty v místní krajině • zná význam základních barev na mapě • chápe vliv člověka na přetváření okolní krajiny • z estetického hlediska posuzuje přírodní a umělé prvky v okolní krajině 	<p>– Česká republika</p> <p>– naše obec</p> <p>– okolní krajina</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • zná základní i širší příbuzenské vztahy • hovoří o rolích rodinných příslušníků • zná profesi svých rodičů • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků • vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami • dohodne se na společném postupu a řešení problému se spolužáky • pojmenuje základní profese a zdůvodní jejich význam a potřebu • rozpozná různé materiály a zná jejich využití 	<p style="text-align: center;">Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> – rodina – vztahy mezi lidmi – lidská činnost a tvořivost 	
<ul style="list-style-type: none"> • určí čas podle hodin a kalendáře • rozeznává současnost, minulost a budoucnost 	<p style="text-align: center;">Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> – orientace v čase a časový řád 	
<ul style="list-style-type: none"> • pozná různá skupenství látek a jejich změny • na základě jednoduchého pokusu určí společné a rozdílné vlastnosti látek • provádí měření pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů • vysvětlí základní význam vody, vzduchu, nerostů, hornin a půdy pro život člověka • charakterizuje společné znaky rostlin a živočichů • zařazuje rostliny a živočichy do známých skupin 	<p style="text-align: center;">Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> – látky a jejich vlastnosti – neživá příroda – voda, vzduch, nerosty, horniny, půda – živá příroda – rostliny, houby, živočichové 	<p>EV – základní podmínky života</p>

<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje základní části kvetoucích rostlin • popisuje stavbu těla vybraných živočichů • rozlišuje činnosti, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	<p>– ochrana přírody</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části lidského těla • doдрžuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani ostatních • reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech • odmítne komunikovat s neznámým jedincem, je-li mu komunikace nepříjemná • uplatňuje základní návyky osobní hygieny • rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí • rozliší nemoc a úraz 	<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>– lidské tělo</p> <p>– péče o zdraví</p>	<p>OSV – sebepoznání a sebepečení</p>

5.5.4. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vlastivěda v návaznosti na prvouku přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti, s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu a televize a ze zájmových oblastí, tyto podněty přístupně vysvětluje, uvádí do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, pěstuje žádoucí hodnotové orientace, rozvíjí zájem žáků o poznávání života, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a v různých kulturních oblastech světa. Na příkladech ze života lidí, na základě zkušeností žáků a prostřednictvím rozmanitých činností získávají pojmy domov a vlast konkrétní věcný, ale i mravně a citově zabarvený obsah.

Obsahové, časové a organizační vymezení

ve 4. ročníku - 2 hod. týdně

v 5. ročníku - 2 hod. týdně

- vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

MÍSTO, KDE ŽIJEME

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

LIDÉ KOLEM NÁS

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

LIDÉ A ČAS

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Organizace:

Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Průřezová témata: - V předmětu vlastivěda jsou realizována tato: MKV, EGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů - učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině

- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
-

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

VLASTIVĚDA - 4.ročník		
Dotace: 2hodiny		POZNÁMKY
VÝSTUPY	UČIVO	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého města a regionu • zná významné objekty a památky svého města a regionu • vypráví o důležitých událostech z minulosti 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov 	

<ul style="list-style-type: none"> svého města zná jméno starosty města Kraslice 		
<ul style="list-style-type: none"> rolišuje různé typy map a plánů určí světové strany v přírodě i podle mapy orientuje se podle mapy a plánu vyhledá na mapě základní pohoří, nížiny, řeky, města 	<ul style="list-style-type: none"> mapy 	
<ul style="list-style-type: none"> rolišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce vyjmenuje státní symboly a zná jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> státní správa armáda ČR symboly ČR 	VDO – občan, občanská společnost a stát
<ul style="list-style-type: none"> popíše polohu ČR v Evropě pojmenuje a najde na mapě základní pohoří, nížiny, řeky, města zná typické regionální zvláštnosti hospodářství 	<ul style="list-style-type: none"> zeměpisné podmínky ČR 	
<ul style="list-style-type: none"> vytváří časovou osu a orientuje se na ní rozeznává současné a minulé uvědomí si souvislost mezi historickou událostí a státním svátkem vyhledá informace o dějinných událostech zná význam kulturních památek 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> současnost a minulost v našem životě 	
<ul style="list-style-type: none"> zná rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností vypráví některé známé pověsti podílí se na kolektivní dramatizaci pověsti 	<ul style="list-style-type: none"> báje, mýty, pověsti 	
<ul style="list-style-type: none"> srovnává a hodnotí život našich předků v nejstarší minulosti předvede etudu ze života předků 	<ul style="list-style-type: none"> nejstarší osídlení naší vlasti 	

<ul style="list-style-type: none"> • popíše, srovnává a hodnotí život předků v jednotlivých obdobích • seřadí sled základních historických událostí • zná významné osobnosti jednotlivých období, vypráví o jejich životě 	<ul style="list-style-type: none"> – dějiny naší vlasti od příchodu Slovanů po vládu Josefa II. 	<p>MKV – kulturní diference</p>
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí vlastnosti lidí a vztahy mezi nimi • rozlišuje rozdíly mezi lidmi • vyjádří základní vztahy mezi lidmi • společně vytvoří a dodržuje pravidla pro soužití v třídním kolektivu • obhájí a odůvodní své názory a připustí svůj omyl • dohodne se na společném postupu, řešení při skupinové práci 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> – soužití a chování lidí 	<p>MKV – lidské vztahy</p> <p>MKV – etnický původ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zná základní lidská práva • rozpozná takové chování, které se neslučuje s dodržováním základních lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> – právo a spravedlnost 	
<ul style="list-style-type: none"> • zná základní formy vlastnictví • používá peníze v běžných situacích 	<ul style="list-style-type: none"> – vlastnictví 	
<ul style="list-style-type: none"> • všimá si změn v nejbližším přírodním a společenském prostředí • hovoří o možnostech zlepšení života v Kraslicích a okolí 	<ul style="list-style-type: none"> – základní globální problémy 	

VLASTIVĚDA - 5.ročník

Dotace: 2hodiny		POZNÁMKY
	UČIVO	Průřezová témata
	Místo, kde žijeme	

<ul style="list-style-type: none"> • určí a vysvětlí polohu svého kraje • zná a ukáže na mapě známé turistické cíle ve svém kraji • vypráví o kraji, ve kterém žije • vyhledá další informace o svém kraji (příroda, osídlení, hospodářství, kultura) a posoudí jejich význam 	<p>– kraj, ve kterém žijeme</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na mapě polohu krajů ČR • zná zajímavosti krajů ČR • vyhledá si další informace o krajích 	<p>– ostatní kraje ČR</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • zná významné události v historii Prahy • pojmenuje nejznámější historické a kulturní objekty Prahy 	<p>– hlavní město Praha</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • popíše polohu Evropy ve světě • pojmenuje a vyhledá na mapě základní pohoří, nížiny, řeky 	<p>– zeměpisné podmínky Evropy</p>	<p>EGS – jsme Evropané</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ukáže na mapě sousední státy ČR a jejich hlavní města • zná typickou charakteristiku jednotlivých sousedních států 	<p>– sousední státy ČR</p>	<p>VMEGS – objevujeme Evropu a svět</p>
<ul style="list-style-type: none"> • vyhledá na mapě evropské státy • zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest • vyhledává informace o nejznámějších evropských kulturních objektech a přírodních zajímavostech • vnímá a respektuje odlišnosti různých kultur 	<p>– cestujeme po Evropě</p>	<p>EGS – Evropa nás zajímá</p>

<ul style="list-style-type: none"> • seřadí sled historických událostí • zná významné osobnosti jednotlivých období, vypráví o jejich životě • popíše, srovnává a hodnotí život předků v jednotlivých obdobích, vyhledá informace o historických událostech a osobnostech • vysvětlí rozdíl mezi totalitním a demokratickým systémem 	<p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> – dějiny naší vlasti od vlády Josefa II. po současnost 	<p>VDO – formy participace občanů v pol. životě</p>
<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí vlastnosti lidí a vztahy mezi nimi • rozlišuje rozdíly mezi lidmi • vyjádří základní vztahy mezi lidmi • společně vytvoří a dodržuje pravidla pro soužití v třídním kolektivu • obhájí a odůvodní své názory a připustí svůj omyl • dohodne se na společném postupu, řešení při skupinové práci 	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> – soužití a chování lidí 	<p>MKV – princip sociálního smíru a solidarity</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zná základní lidská práva • rozpozná takové chování, které se neslučuje s dodržováním základních lidských práv 	<ul style="list-style-type: none"> – právo a spravedlnost – korupce 	<p>VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zná základní formy vlastnictví • používá peníze v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných 	<ul style="list-style-type: none"> – vlastnictví (soukromé, veřejné, osobní, společné – hmotný a nehmotný majetek) – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti – hotovostní a bezhotovostní forma 	

<p>výdajů</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy 	<p>peněz, způsoby placení</p> <ul style="list-style-type: none"> – banka – jako správce peněz, úspory, půjčky 	
<ul style="list-style-type: none"> • všímá si změn v nejbližším přírodním a společenském prostředí • hovoří o možnostech zlepšení života v obci a regionu 	<ul style="list-style-type: none"> – základní globální problémy 	